Toshkent, 2006.
6. Maxkamov U. Axloq-odob saboqlari. T. 1994.
7. Ismailova Z.L. Ta'limiy ish metodikasi. T. 2003.
8. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A.. Pardaev A. Ta'limda innovasion texnologivalar (ta'lim muassasalari pedagog-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). - T.: "Iste'dod" jamg'armasi. 2008. -180 b.
9. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Tarbiyada innovasion texnologiyalar (ta'lim muassasalari pedagog-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). -T.: Iste'dod" jamg'armasi, 2009. - 160 b.
10. Zamonaviy dars. / Mas'ul muharrir Sh. Shomansurov - T.: A. Avloniy nomidagi xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyoriash va malakasini oshirish markaziv instituti, 2007. -120 bet.

Normativ-huquqiy hujjatlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – T.: O'zbekiston, 2018.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 28-iyuldagi "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish va sohani rivojlantirishni yangi bosqichga ko'tarish to'g'risida"gi 3160-sonli Qarori
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 13-martdagi "Buyuk qozoq shoiri va mutafakkiri Abay Qo'nonboev ijodiy merosini keng o'rganish va targ'ib qilish to'g'risida"gi 3598-sonli Qarori.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 16-apreldagi "Diniy-ma'rifiy soha faoliyatini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 5416-sonli Farmoni
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 12-maydagi "Buyuk allomalar, adib va mutafakkirlarimiz ijodiy merosini keng o'rganish va targ'ib qilish maqsadida yoshlar o'rtasida kitobxonlik tanlovlarini tashkil etish to'g'risida"gi 3721-sonli Qarori.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1994-yil 23-apreldagi "Respublika "Ma'naviyat va ma'rifat" jamoatchilik markazini tashkil etish to'g'risida"gi 842-sonli Qarori.
7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998-yil 24-iyuldagi "Ma'naviy-ma'rifiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ularning samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 311-sonli Qarori.
8. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999-yil 22-iyuldagi "Vatan va xalq ozodligi yo'lida qurbon bo'lgan fidoyilar xotirasini abadiylashtirish to'g'risida"gi 358-sonli Qarori.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 1999-yil 3-sentabrdagi "Respublika Ma'naviyat va ma'rifat kengashini qo'llab-quvvatlash to'g'risida"gi 2385-sonli Farmoni
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2000-yil 7-sentabrdagi "Milliy istiqlol mafkurasi konsepsiyasi"ni tayyorlovchi ishchi guruhini tuzish to'g'risida"gi 1177-sonli Farmoyishi.
11. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2000-yil 18-

dekabrdagi "Ma'rifiy va mafkuraviy targ'ibot ishlarini muvofiqlashtirish kengashining faoliyati to'g'risida"gi 482-sonli Qarori.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006-yil 3-apreldagi "Aholi o'rtasida olib borilayotgan ma'naviy-ma'rifiy va targ'ibot-tashviqot ishlarining ta'sirchanligi va samarasini oshirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar dasturi to'g'risida"gi Qarori.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2008-yil 7-avgustdagi "O'zbekiston musulmonlari idorasi huzurida Muqaddas qadamjolarni saqlash va obod etish xayriya jamg'armasini tashkil qilish to'g'risida"gi 938-sonli Qarori.

Elektron ta'lim resurslari

http://www.tsil.uz
http://www.norma.uz
http ;/www. gov. uz
http://www.lex.uz
http ://www. Lawbook. ru

7.	Fan dasturi Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali Kengashining 2022 yil ___ _________ "___"-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun ma'sul:** E.Mallayeva - Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali "Ijtimoiy va iqtisodiy fanlar" kafedrasi dotsent v.b.
9.	**Taqrizchilar:** B.U.Nasirov – Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali "Ijtimoiy va iqtisodiy fanlar" kafedrasi dotsent A.Saitqosimov – Jizzax davlat pedagogika instituti "Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi" kafedrasi, falsafa fanlari doktori, professor.

	ma'lumotlarga ega bo'lish; • Milliy va umumbashariy ma'naviy qadriyatlarni bilish; • Hozirgi globallashuv sharoitida ularni asrab-avaylash, milliy ma'naviyatimizning yanada taraqqiy ettirish; • Buyuk ajdodlarimizning asrlar bo'yi yaratgan va misqollab to'plagan bebaho ma'naviy merosini ko'z qorachig'iday saqlash, boyitish, kelgusi avlodlarga yetkazish; • Xalqimizning umuminsoniy qadriyatlar xazinasiga qo'shgan ulkan hissasini butun dunyoga qayta tanitish, uni keng targ'ib etish; • Talabalar ongiga ma'naviy-madaniy merosga hurmat, milliy g'urur, iftixor, Vatanga muhabbat va istiqlol g'oyalariga sadoqat ruhini singdirilishi; • Talaba-yoshlar ongi vaqalbiga milliy va umuminsoniy ma'naviy qadriyatlarni singdirish orqali ularda yuksak ma'naviyatni shakllantirish; • Ma'naviy qashshoqlashuvning inson va jamiyat hayotidagi zararlarini tushunib yetish hamda yuksak ma'naviyatga ega bo'lish malakalarini shakllantirish; • Ma'naviyatshunoslik fanining mazmuni, vositalari, metodlari vashakllarining uzviyligi va izchilligini ta'minlash, mashg'ulotlarda ta'lim resurslaridan samarali foydalanish; • Fanning mazmuniga oid axborotlarni tahlil qilish, qayta ishlash, umumlashtirish va o'quvchilarga yetkazish ko'nikmalariga ega bo'lishi; • Ma'naviyat sohasidagi yutuqlaridan zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar asosida kasbiy faoliyatda foydalana olish; • Yosh avlodda nafaqat milli yo'zlikni anglash, balki o'zga millatlar ma'naviyati, qadriyat va bag'rikeng(tolerant)lik, hurmat ruhida tarbiyalash tuyg'ularini hamda ular ongi va dunyoqarashida "ma'naviy immunitetni" shakllantiradi;
4.	**V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	**VI. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirishi, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olishi, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarishi, yakuniy nazorat bo'yicha

	yozma ishni topshirishlari lozim.
6.	**Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari ro'yxati** **Asosiy adabiyotlar:** 1. Ziyomuhamedov V., Ziyomuhamedova S., Qodirova S. Ma'naviyat asoslari T.: 0'zbekiston nashriyoti, 2000. 2. Otamurodov S., Xusanov S. Ma'naviyat asoslari. - T.: 2003. 3. Imomnazarov M. Milliy mamaviyatimiz asoslari. T.:O'zbekiston 4. faylasuflar miliiy jamiyati nashriyoti, 2006 . 5. Imomnazarov M. Milliy ma'naviyatimiz takomil bosqichlari. - T.: Iqtisod moliya nashriyoti, 2006. 6. Imomnazarov M. Ma'naviyatshunoslik.T.2012. Moliya nashriyoti, 2006. 7. Ma'naviyat. Asosiy tushunchalar izohli lug'ati. - T.:G'afur G'ulom nashriyoti. 2010. 8. ErkaevA.Ma'naviyatvataraqqiyot.T.: "Ma'naviyat", 2009. 9. ErkaevA.Ma'naviyat –millatnishoni.T.: "Ma'naviyat", 1999. 10.ErkaevA.Ma'naviyatshunoslikasoslari.1-2 kitoblar.T.: "SHarq", 2018 11.Imomnazarov M., Saidov M. Milliy taraqqiyotning ma'naviy-axloqiy asoslari. O'quv qo'llanma. "Akademiya" T.: -2005y. 12.E.Mallayeva. Ma'naviyat asoslari. Uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022 y. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 1. Mirziyoyev SH.M. Demokratik islohotlarni izchil davom ettirish xalqimiz uchun tinch va osoyishta, munosib hayot darajasini yaratish - barqaror taraqqiyot kafolatidir// Xalq so'zi. 2016 yil 2 noyabr. 2. Mirziyovev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi // Xalq *so'zi 8* dekabr 2016 yil. O'zbekiston Respublikasining saylangan Prezidenti Shavkat Mirziyoevning O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabui qilinganligining 24 yiliigiga bag'ishlangan tantanali marosimidagi ma'ruzasi. 3.Mirziyovev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-imizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bolishi kerak // Xalq so'zi 15 yanvar 2017 yil. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning mamiakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakuniari va 2017 yilga mo'ljailangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yohialishiariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruzasi. 4. Mahkamov U.I. Ta'lim oluvchilarning axloqiy madanivatini shakllantirish muammolari. -T.: FAN, 1995. 5. Ziyomuxammedov B. Komillikka eltuvchi kitob. "Turon-iqbol nashriyoti",

	asari asosida 7. M. *Xayrullaevning "Abu nasr Forobiy"*, "O'rta Osiyoda ilk uygonish davri madaniyati" asarlari asosida. 8. topshiriq: *Maqola yozish.* Fozil odamlar shahri, T., 1993. asari asosida 9. Shaxs ma'naviyati taraqqiyotining mezonlari 10. Topshiriq: *Review (berilgan manbaga sharh yozish).* E.Yusupovning "Inson ma'naviy kamoloti asoslari" va A.Erkaevning "Ma'naviyat – millatni shoni" asarlari asosida. 11. Oila ma'naviyati Topshiriq: *Referat yozish (6 sahifa) O.Safarov, M.Mahmudovlarning "Oila ma'naviyati" T.: "Ma'naviyat", 2009. Kitobi asosida* 12. Ma'naviyat va adabiyot. Topshiriq: *Chart (jadval cheklangan hajmda tahlil qilish).* 13. Hadis ilmining shakllanishi va Imom Buxoriyning jahonshumul xizmati 14. Topshiriq: *Link (Internet-havolagaannotatsiyayozish).bukhari.uz Imom Buxoriy xalqaro ilmiy tadqiqot markazi sayti ma'lumotlari asosida* 15. Ommaviy madaniyat va ma'naviyat mavzusida esse tayyorlash, videorolik tanlovini o'tkazish 16. Islom ma'rifatchiligi va ratsionalistik tafakkur rivoji. topshiriq: *Google Apps (prezentatsiya va testlar tayyorlash)* 17.Prezident Sh.Mirziyoevning besh tashabbusi- jamiyat ma'naviy yuksalishining muhim omili sifatida. *(prezentatsiya tayyorlash)* 18.Kuchli ma'naviyat-Uchinchi Renessans omili. *(esse tayyorlash va uning taqdimotini o'tkazish)* 19.Globallashuv sharoitida barqarorlik va beqarorlikning farqi mavzusida esse tayyorlash, uning taqdimotini o'tkazish. 20.Forobiy falsafasi va fozil jamoa orzusi topshiriq:*Google Apps (prezentatsiya va testlar tayyorlash)* 21.Diniy fanatizmning asoslari va manbalari mavzusida esse tayyorlash. 22.Dunyo xalqlari madaniyatidagi umumiylik va farqlar bo'yicha videorolik tayyorlash. 23.Dunyo xalqlari madaniyati va ma'naviyati haqida ma'ruza matni va krossvord tayyorlash 24.Mustaqillik davri ma'naviyati mavzusida taqdimot tayyorlash 25."Islom dini" mintaqa madaniyati doirasida milliy ma'naviyatimiz takomili sifatida (referat yozish). 26.Ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlar(referat yozish). 27.Ma'naviyat, ruhiyat, madaniyat bo'yicha esse tayyorlash 28.Ma'naviyat va ma'rifatning o'zaro aloqadorligi mavzusida esse tayyorlash

	29.Mustaqillik- ma'naviy tiklanish va uksalish asosi (esse tayyorlash) 30.Milliy mustaqillik sharoitida ma'naviyat masalalarining dolzarblashuvi bo'yicha krossvord tayyorlash. 31."Ma'naviyat va ma'rifatning yangi jamiyatni qurishdagi qudratli kuchi" mavzusida viktorina o'tkazish, videoroliklar tanlovi tashkil etish (talabalarning viktorinasini o'tkazish). 32.Mustaqillik sharoitida ma'naviy meros, diniy an'ana va qadriyatlarimizning tiklanishi. (referat yozish). 33.Allomalar madaniy-ma'naviy merosi - ma'naviyatimiz tarixining yorqin sahifasi. (referat yozish). Mustaqillik davrida xalqimiz milliy ma'naviy qadriyatlarining tiklanishi va rivojlanishi, o'zlikni anglashning o'sishi. (referat yozish). 34.M.Behbudiyning "Padarkush yoxud tarbiyasiz bolaning taqdiri" dramasini sahnalashtirish va namoyish etish (potoklar va guruxlararo). 35.Milliy-ma'naviy yangilanish, yuksalish, taraqqiyot omili. (referat yozish). 36.O'zbekistonning siyosiy va iqtisodiv rivojida xalq ma'naviyatini yuksaltirishning ahamiyati. (referat yozish). 37.O'zbekistonning birinchi Prezidenti Islom Karimov tomonidan ilgari surilgan milliy-ma'naviy tiklanish konsepsiyasining nazariy va metodologik ahamiyati. (referat yozish). 38.Mustaqillik davrida miiliy va diniy qadriyatlarning tiklanishiga oid videorolik tayyorlash. 39.Shaxs va millat ma'naviy takomilining uyg'unligi (referat yozish). 40.Temur tuzuklarining zamonaviy boshqaruv tizimidagi ahamiyati mavzusida esse tayyorlash. 41.Mustaqil O'zbekistonda ma'naviyat masalalarining davlat siyosati darajasiga ko'tarilishi va buning sabablari. (referat yozish). 42.Jahon madaniyati va milliy ma'naviyatimiz rivojining o'zaro nisbatlari(referat yozish). 43."O'zbekiston ma'naviyati rivojlanish tarixi va hozirgi zamon" mavzusida taqdimot tayyorlash. 44."Globallashuv va milliy-ma'naviy xavfsizlik" mavzu bo'yicha referat yozish
3.	**IV. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • Ma'naviyatshunoslikni o'qitishda zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalarni tatbiq qilish uchun zarur bo'ladigan bilim va ko'nikmalarni egallashi; • Sharq ma'naviy merosi xususan, Markaziy Osiyo xalqlarining boy nomoddiy - ma'naviy merosi, xalq og'zaki ijodi namunalari, mutafakkirlar asarlarida jamlangan ma'naviy mulki, xalqimizning barhayot udum, an'ana, turmush va fikr tarzini ifodalovchi ilmiy

3-mavzu: Ma'naviyat, ruhiyat, madaniyat
Reja:

1. Ma'naviyat va ruhiyat tushunchlari, ulaming o'zaro nisbati.
2. Inson tabiati va shaxs ma'naviyati.
3. Ma'naviyat va madaniyat nisbati.
4. Shaxs ma'naviyatining tarkibiy jihatlari va madaniyalning tarkibiy qismlari.
5. Jahon madaniyati va mintaqa madaniyatlari.

4-mavzu: Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari.
Reja:

1. Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari.
2. Ma'niaviyat tarixi va nazariyasi.
3. Milliy ma'naviyat va shaxs ma'naviyati.
4. Markaziy Osiyo xalqlari madaniyati va milliy ma'naviyatimiz.
5. Ijtimoiy tarixni davrlashtirish va ma'naviy takomil
6. Ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlar.

5-mavzu: Islom mintaqa madaniyati doirasida milliy ma'naviyatimiz rivoji.
Reja:

1. VIII-IX asrlarda islom mintaqa madaniyatining tashkil topishi.
2. Hadisshunoslik ilmi va mazhablarining shakllanishi. Imomi A'zam va Imom Buxoriy.
3. Islom mintaqa madaniyatida mantiqiv tafakkurning o'rni. Islom ma'rifatchiligi bosqichi. Tasavvufiy qarashlarning shakllanishi.
4. Markaziy Osiyoning ijtimoiy-siyosiy, iqiisodiy, diniy-ma'naviy hayotida islom dini ta'siri.

6-mavzu: Axborotlashgan jamiyat taraqqiyotida shaxs ma'naviyati
Reja:

1. Ma'naviy hayotda axborotlashuv va modernizatsiya jarayonlari
2. Axborot yondashuvi (informatsion yondashuv) zamonaviy ilmiy metodologiyaning usuli.
3. Ma'naviyat va globallashuv.
4. Axborotlashgan jamiyatda ma'naviyat.
5. Axborotlashgan jamiyat taraqqiyotida shaxs ma'naviyati.

7-mavzu: Yangi O'zbekistonda ma'naviy yangilanish va yuksalishlar sari
1-mashg'ulot:
Reja:

1. O'zbekiston Respublikasi Mustaqilligi arafasida milliy ma'naviyat. Mustaqillik va ma'naviyat.
2. Ma'naviyat va millat tarbiyasi.
3. Davlatimiz siyosftida ma'naviyat masalalari.
4. Mustaqillik mas'uliyati.

2-mashg'ulot:
Reja:

1. Mustaqillik sharoitida ma'naviyat masalalarining dolzarblashuvi hamda ma'naviy meros, diniy an'ana va qadriyatlarimizning tiklanishi.
2. Allomalar madaniy-ma'naviy merosi - ma'naviyatimiz tarixining yorqin sahifasi.
3. Mustaqillik davrida xalqimiz milliy ma'naviy qadriyatlarining tiklanishi va rivojlanishi, o'zlikni anglashning o'sishi, xalqning ma'naviy sarchashmalarga, unihg ildizlariga qaytishi.
4. Milliy-ma'naviy yangilanish, yuksalish, taraqqiyot omili.
5. Yangi O'zbekistonda ma'naviy yangilanish va yuksalishlar mohiyati.

"Ma'naviyatshunoslik" o'quv fanidan mashg'ulotlarni tashkil etish uchun professor-o'qituvchilar tomonidan ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Seminar mashg'ulotlarida talabalar ma'ruza mashg'ulotlari jarayonida o'zlashtirgan nazariy bilim va ko'nikmalarini amaliy masalalar yechish orqali yanada boyitadilar.

Seminar mashg'ulotlari kichik guruhlarda ishlash, mustaqil fikrni bayon etish va guruhlar taqdimoti shaklida o'tkaziladi

V. MUSTAQIL TA`LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta'limdan ko'zlangan maqsad va vazifalar- bu talabalarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirishdan iborat.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Yangi O'zbekiston-yangi ma'naviy yuksalish.Topshiriq: Ma'naviyatni shakllantiruvchi omillar bo'yicha referat yozish.
2. Ma'naviyat tushunchasi, uning tiplari. referat yozish.
3. Mustaqillik – ma'naviy tiklanish va yuksalish asosi
4. Topshiriq: *taqdimot tayyorlash.* O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoev, O'zbekiston Respublikasi birinchi prezidenti I.Karimovlarning ma'naviyatga oid asarlari, nutq va ma'ruzalari asosida.
5. "Avesto" ma'naviyati
6. Topshiriq: *SWOT-tahli Mirsodiq Ishoqov "Avesto yasht kitobi"nomli*

2-mavzu:Ma'naviyatning vujudga kelishi (genezisi) va dastlabki rivojlanish davri.

Reja:

1. Insonning ijtimoiylashuvi ma'naviyatning vujudga kelish.
2. Ibtidoiy sinkretizm.
3. Ma'naviyatning vujudga kelishi to'g'risidagi turli nazariyalar va qarashlar.
4. Ma'naviyat genezisida mehnatning o'rni.
5. Ma'naviy hayotda diniy va siyosiy mafkura ta'sirining kuchayishi.

3-mavzu: Ma'naviyat, ruhiyat, madaniyat

Reja:

1. Ma'naviyat va ruhiyat tushunchlari, ulaming o'zaro nisbati.
2. Inson tabiati va shaxs ma'naviyati.
3. Ma'naviyat va madaniyat nisbati.
4. Shaxs ma'naviyatining tarkibiy jihatlari va madaniyalning tarkibiy qismlari.

4-mavzu: Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari.

Reja:

1. Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari.
2. Milliy ma'naviyat va shaxs ma'naviyati.
3. Ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlar.
4. Markaziy Osiyo xalqlari madaniyati va milliy ma'naviyatimiz.
5. Jahon madaniyati va milliy ma'naviyatimiz rivojining o'zaro nisbatlari.

5-mavzu: Islom mintaqa madaniyati doirasida milliy ma'naviyatimiz rivoji.

Reja:

1. VIII-IX asrlarda islom mintaqa madaniyatining tashkil topishi.
2. Islom mintaqa madaniyatida mantiqiy tafakkurning o'rni. Islom ma'rifatchiligi bosqichi. Tasavvufiy qarashlarning shakllanishi.
3. Hadisshunoslik ilmi va mazhablarining shakllanishi
4. Markaziy Osiyoning ijtimoiy-siyosiy, iqiisodiy, diniy-ma'naviy hayotida islom dini ta'siri.

6-mavzu: Axborotlashgan jamiyat taraqqiyotida shaxs ma'naviyati

Reja:

1. Ma'naviyat va globallashuv.
2. Ma'naviy hayotda axborotlashuv va modernizatsiya jarayonlari

3. Axborotlashgan jamiyatda ma'naviyat.
4. Axborotlashgan jamiyat taraqqiyotida shaxs ma'naviyati.

Mavzu: Yangi O'zbekistonda ma'naviy yangilanish va yuksalishlar sari

Reja:

1.Mustaqillik arafasida milliy ma'naviyatimiz.
2.Mustaqillik va ma'naviyat. Ma'naviyat va millat tarbiyasi. Davlatimiz siyosatida ma'naviyat masalalariga alohida g'amxo'rlik. Mustaqillik mas'uliyati.
3.Mustaqillik sharoitida ma'naviyat masalalarining dolzarblashuvi hamda ma'naviy meros, diniy an'ana va qadriyatlarimizning tiklanishi. Allomalar madaniy-ma'naviy merosi - ma'naviyatimiz tarixining yorqin sahifasi.
4.Mustaqillik davrida xalqimiz milliy ma'naviy qadriyatlarining tiklanishi va rivojlanishi, o'zlikni anglashning o'sishi, xalqning ma'naviy sarchashmalarga, uning ildizlariga qaytishi.Milliy-ma'naviy yangilanish, yuksalish, taraqqiyot omili.
5. Yangi O'zbekistonda ma'naviy yangilanish va yuksalishlar mohiyati.

IV.SEMINAR MASHG`ULOTLARI BO`YICHA KO`RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg`ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-Mavzu: "Ma'naviyatshunoslik" fanining ob'ekti, predmeti va man'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni

Reja:

1. "Ma'naviyatshunoslik" fanining predmeti, mavzu doirasi, tarkibi, maqsad va vazifalari.
2. Ma'naviyat tushunchasi, uning mazmun va mohivati.
3."Ma'naviyatshunoslik" fanining ijtimoiy-gumanitar fanlar tizimidagi o'rni.

2-mavzu:Ma'naviyatning vujudga kelishi (genezisi) va dastlabki rivojlanish davri.

Reja:

1. Insonning ijtimoiylashuvi ma'naviyat vujudga kelish.
2. Ibtidoiy sinkretizm.
3. Ma'naviyatning vujudga kelishi to'g'risidagi turli nazariyalar va qarashlar.
4. Ma'naviyat genezisida mehnatning o'rni.
5. Ma'naviy hayotda diniy va siyosiy mafkura ta'sirining kuchayishi.

rivojlanish davri.

Insonning ijtimoiylashuvi ma'naviyat vujudga kelishining asosiy sababi ekanligi. Ibtidoiy sinkretizm. Ma'naviyatning vujudga kelishi to'g'risidagi turli nazariyalar va qarashlar. Ma'naviyat genezisida mehnatning o'rni. Mehnatning tarixiy taqsimotlari va ma'naviyat rivojlanishi. Ma'naviyat vujudga kelishi to'g'risida boshqa nazariyalar. Ibtidoiy sinkretizmning parchalanishi. Ma'naviy hayotda diniy va siyosiy mafkura ta'sirining kuchayishi.

3-mavzu: Ma'naviyat, ruhiyat, madaniyat

Ma'naviyat va ruhiyat tushunchlari, ulaming o'zaro nisbati. Inson tabiati va shaxsma'naviyati. Milliv ma'naviyatimizda ruhiyat muammolarining o'rganlishi va bu sohada erishilgan yutuqlarning ahamiyati. Ma'naviyat va madaniyat nisbati. "Moddiv" va "ma'naviy" madaniyat masalasi. Madaniyat shaxs ma'naviyatining moddiy voqelikdagi izlari sifatida. Shaxs ma'naviyatining tarkibiy jihatlari va madaniyatning tarkibiy qismlari. Jahon madaniyati va mintaqa madaniyatlari. "Ma'"aviyatshunoslik" fanining "Ruhshunoslik", "Madaniyatshunoslik", "Nafosatshunoslik", "Tarbiyashunoslik" kabi inson va jamiyat hayotini o'rganuvchi turli fanlarga nisbati.

4-mavzu: Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari.

Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari. Ma'naviyat tarixi va nazariyasi. Milliy ma'naviyat va shaxs ma'naviyati. Milliy ma'naviyat tarixiy hodisa sifatida. Milliy ma'navivat tarixi bilan siyosiy, ijtimoiy, madaniy hayot tarixi o'rtasidagi farqli jihatlar. Ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlar tahlili. Bashariyat tarixi va ma'naviyat. Ma'naviyat va madaniyat. Turli mintaqa madaniyatlari va ularning o'zaro munosabatlari. Mintaqa madaniyatlarida din va ma'naviyat nisbati. Markaziy Osivo xalqlari madaniyati va milliy ma'naviyatimiz. Ijtimoiy tarixni davrlashtirish va ma'naviy takomil Ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlar. Jahon madaniyati va milliy ma'naviyatimiz rivojining o'zaro nisbatlari.

5-mavzu: Islom mintaqa madaniyati doirasida milliy ma'naviyatimtz rivoji.

VIII-IX asrlarda islom mintaqa madaniyatining tashkil topishi. Sunna, ilm, riyozat va mehr bosqichlari. Sunnaning ma'nosi. Roviylar va muhaddislar. Ilk hadis to'plamlari. Hadisshunoslik ilmi va mazhablarining shakllanishi. Imomi A'zam va Imom Buxoriy.
Islom mintaqa madaniyatida mantiqiy tafakkurning o'rni. Islom ma'rifatchiligi bosqichi. Qomusiy allomalar faoliyati. Borliq haqiqatini anglab yetishning turli yo'nalishlari.

Tasavvufiy qarashlarning shakllanishi.

Markaziy Osiyoning ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, diniy-ma'naviy hayotini o'rganishda islom tarixini ilmiy asosda tadqiq qilishning muhim o'rin tutishi.Badiiy adabiyotning mintaqa madaniyatida tutgan o'rni. Badiiy tafakkur tariqatlari - dunyoni idrok etish va uni ijodiy akslantirishning o'ziga xos yo'llari sifatida. Alisher Navoiy "Majoz ishqi" haqida. "Dil ba yoru dast ba kor"ning ma'nosi. Ilm va irfon. Nafs tarbiyasi va Riyozat ma'rifati.

6-mavzu: Axborotlashgan jamiyat taraqqiyotida shaxs ma'naviyati

Ma'naviy hayotda axborotlashuv va modernizatsiya jarayonlari Axborot yondashuvi (informatsion yondashuv) zamonaviy ilmiy metodologiyaning istiqbolli usullari. Ma'naviyat va globallashuv. Axborotlashgan jamiyatda ma'naviyat. Axborotlashgan jamiyat taraqqiyotida shaxs ma'naviyati.

7-mavzu: Yangi O'zbekistonda ma'naviy yangilanish va yuksalishlar sari

Mustaqillik arafasida milliy ma'naviyatimizning ahvoli. Mustaqillik va ma'naviyat. Ma'naviyat va millat tarbiyasi. Davlatimiz siyosatida ma'naviyat masalalariga alohida g'amxo'rlik. Mustaqillik mas'uliyati.

Mustaqillik sharoitida ma'naviyat masalalarining dolzarblashuvi hamda madaniy meros, diniy an'ana va qadriyatlarimizning tiklanishi.

Allomalar madaniy-ma'naviy merosi - ma'naviyatimiz tarixining yorqin sahifasi. Mustaqillik davrida xalqimiz milliy ma'naviy qadriyatlarining tiklanishi va rivojlanishi, o'zlikni anglashning o'sishi, xalqning ma'naviy sarchashmalarga, uning ildizlariga qaytishi. Milliy-ma'naviy yangilanish, yuksalish, taraqqiyot omili. Yangi O'zbekistonda ma'naviy yangilanish va yuksalishlar mohiyati.

III . MA'RUZA MAVZULARI VA REJALARI BO`YICHA KO`RSATMA VA TAVSIYALAR

Ma'ruza mashg`ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

Mavzu: "Ma'naviyatshunoslik" fanining ob'ekti, predmeti va ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni

Reja:

1."Ma'naviyatshunoslik" fanining predmeti, mavzu doirasi, tarkibi, maqsad va vazifalari.
2.Ma'naviyat tushunchasi, uning mazmun va mohiyati. Ma'naviyat-tarixiy hodisa sifatida.
3.Ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni. Ma'naviyatning asosiy kategoriyalari.
4."Ma'naviyatshunoslik" fanining ijtimoiy-gumanitar fanlar tizimidagi o'rni.

Fan dasturi O 'zbekiston milliy universitetining Jizzax filiali Kengashining 2022-yil ___ ___________ ___-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:

E.B.Mallayeva ___________ O'zMUJF, " Ijtimoiy va iqtisodiy fanlar" kafedrasi v.b dotsenti s.f.f.d.

Taqrizchi:

A.Saitqosimov __________JDPU "Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi" kafedrasi, falsafa fanlari doktori, professor

Fan dasturi "Ijtimoiy va iqtisodiy fanlar" kafedrasining 2022-yil "____" ________ dagi _____-sonli yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet uslubiy Kengashiga muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: ____________________B.Nosirov

Fan dasturi "Psixologiya" fakulteti uslubiy Kengashida muhokama etilgan va filial ilmiy-uslubiy Kengashiga muhokama uchun tavsiya qilingan (2022-yil "____" ______dagi ___sonli bayonnoma).

Fakultet uslubiy Kengashi raisi:__________________N.Alimov

Fan dasturi filial ilmiy-uslubiy Kengashi muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2022-yil "____" ______dagi ___sonli bayonnoma).

Filial ilmiy-uslubiy Kengashi raisi: ______________R.Abduraxmanov

Fan/modul kodi Ma'nT2002		Semestr 3	ECTS - Kreditlar 2	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 2	
1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Ma'naviyatshunoslik	30	30	60

2.

I. Fanning mazmuni

Fanning maqsadi – talabaiarga ma'naviyatning mazmun-mohiyati, ma'naviaviyatshunoslik fanining shakilanish jarayonlari, xalqimizning tarixan boy ma'naviy merosi, ma'niaviy-ma'rifiy takomil bosqichlari, milliy ma'naviyatimizning umumbashariy qadriyatlar bilan uyg'unligi, uning o'ziga xos betakror xususiyatlari, inson va jamiyat ma'naviyatini yuksaltirish yo'llari haqida tushunchalar berish, ularning bu boradagi bilimlarini yanada boyitish.

Fanning vazifalari - talabalarda mustaqil dunyoqarashni shakllantirish;
-uzoq o'tmishdan boshlab shakllanib hozirgi kungacha taraqqiy etib kelayotgan milliv ma'naviyatimiz an'analari va ulaming tadrijiy - tarixiy jarayonlarini o'rgatish orqali talabalardagi milliy ma'naviy qadriyatlarimizni asrab - avaylash tuyg'ularini mustahkamlash;

fanga oid mavzularni amaliyot bilan bog'liq holda o'qitilishini tashkil qilish orqali ma'naviy dunyosi boy, har tomonlama yetuk, komil insonlarni tarbiyalashdan iborat.

II. Asosiy qism. (Ma'ruza mashg'ulotlar)

II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-Mavzu: "Ma'naviyatshunoslik" fanining ob'ekti, predmeti va ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni

"Ma'naviyatshunoslik" fanining predmeti, mavzu doirasi, tarkibi, maqsad va vazifalari.

Ma'naviyat tushunchasi, uning mazmun va mohiyati. Ma'naviyat-tarixiy hodisa sifatida. Ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni. Ma'naviyatning asosiy kategoriyalari.

"Ma'naviyatshunoslik" fanining metodologik asosi masalasi. "Ma'naviyatshunoslik" tarixiy-nazariy fan sifatida. Uning ijtimoiy-gumanitar fanlar tizimidagi o'rni.

2-mavzu:Ma'naviyatning vujudga kelishi (genezisi) va dastlabki

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETINING JIZZAX FILIALI

RO‘YXATGA OLINDI
BD-UM-338
“29” 06 **2022 yil**

“TASDIQLAYMAN”
Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universitetining Jizzax filiali Kengashi raisi ________ O.Turakulov
2022 yil “___” ____________

MA’NAVIYATSHUNOSLIK

FAN DASTURI

Barcha ta’lim yo‘nalishlari uchun

Umumiy o‘quv soati:	**- 60 soat**
Shu jumladan:	
Ma’ruza:	**- 14 soat**
Seminar:	**- 16 soat**
Mustaqil ta’lim:	**- 30 soat**

Jizzax – 2022